

MŪŠŲ LIETUVA

NR. 43

MŪSU KAINOS

atatinka mūsų

PAGAMINTU

BATU tikrai

vertei

Neleiskite savęs apgauti išviršine išvaizda.
Mūsų įmonė žinoma visame krašte, visados
pateikia vertingus gaminius.

Aukšta kokybė
Didelis patvarumas
Gera išvaizda

CALÇADO JONAS

JONAS VIGELIS

FAB. RUA S. CAETANO, 862 - 809 - TEL. 9-4682

LOJA: AV. ZELINA, 73

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Revista Lituana

NOSSA LITUANIA

Diretor Proprietario Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:
RUA VENDA NOVA, 116 - VILA ZELINA
SÃO PAULO

KORESPONDENCIJAI:

CAIXA POSTAL 371 - SÃO PAULO

KAINA: BRAZILIOJE: METAMS CR. \$ 75,00

PUSEI METU CR. \$ 38,00

KITUOSE KRASTUOSE: DOL. \$ 5

ATSKIRO NR. KAINA: CR. \$ 3,00

Siuvykla VILNIUS

SAVININKAS JUOZAS KARPAVICIUS

VYRU IR MOTERU DRABUZIAI
SPECIALUS PATARNAVIMAS
PRIEINAMOS KAINOS

AV. DUQUE DE CAXIAS, 237 - SÃO PAULO

D Ē M E S I O

Nekurie "M. L." skaitytojai ir bendradarbiai, siūsdami korespondenciją "M. L." Redakcijai ar Administracijai, nesinaudoja mūsų pašto dėžute 371, bet gatvės adresu.

Norime atkreipti dėmesį, kad ateityje prašome žymėti tik pašto dėžutės 371 Nr., nes "M. L." Red. ir A. ribose paštas adresatams nepristatomas.

VIENTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

ALAUŠ VARYKLOS COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMŪS CARRIERI

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę.
Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal, 3967
SÃO PAULO

Mūsų LIETUVA

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

1949 (II m.)

São Paulo (Brasil) Rugpiucio 20 d. (Agosto)

Nr. 17 (43)

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS CHARTA

LIETUVIŲ TAUTA,

užsigrūdinusį amžių kovose dėl teisės laisvai ir nepriklausomai gyventi savo tėvų žemėse,

vieninga valia siekia savo gyvybę, kalbą, tautines bei valstybines tradicijas išlaikyti, kurti ir ugdyti,

kad, savo tautine kultūra visuotiniai žmonių giminės pažangai bendradarbiaudama, vykdytų Visagalio valią ir laisvo žmogaus pašaukimą.

Lietuvių Tautos amžinųjų siekimų vardan skelbiama ši LIETUVIŲ CHARTA:

1

Tauta yra prigimtoji žmonių bendruomenė.

Niekas negali būti prievartaujamas savo ryši su tautine bendruomene nutraukti.

Pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

2

Žmogus turi prigimtąją teisę laisvai išpažinti ir ugdyti savo tautybę.

Lietuvis lieka lietuvių visur ir visada.

Savo tėvų išlaikytą Lietuvių Tautos gyvybę lietuvis perduoda ateities kartoms, kad amžinai gyventume.

3

Kalba yra stipriausias tautinės bendruomenės ryšys.

Lietuvių kalba lietuviui yra tautinė garbė.

4

Šeima yra tautos gyvybė.

Lietuvis kuria lietuvišką šeimą.

5

*Lietuviais esame mes gime,
Lietuviais turime ir būt!*

Tautinė kultūra yra kelias į tarptautinį pripažinimą ir bendravimą.

Apreikšdama tautos genijų, tautinė kultūra, įneša savaimingą indėlį į visuotinius žmonių giminės laimėjimus.

Kiekvieno lietuvių priedermė sudaryti sąlygas tautinei kultūrai.

6

Valstybė yra aukščiausiaji tautinės bendruomenės organizacija.

Valstybinė nepriklausomybė yra tautinės kultūros ugdymo ir išlikimo būtinoji sąlyga.

Darbu, mokslu, turtu ir pasiaukojimu lietuvis kovoja, kad apgintų ir išlaikytų nepriklausomą Lietuvos valstybę.

7

Mokykla yra tautinės dvasios židinys.

Kiekvieno lietuvių kilniausioji pareiga būti lietuvių mokyklos rėmėjų

8

Draugija yra tautinės kultūros veiksminga talkininkė.

Lietuvis kuria ir palaiko religines, kultūrines, jaunimo, savišalpos, profesines ir kitas lietuvių draugijas.

9

Mūsų tėvų kovos ir aukos dėl lietuviškos knygos yra testamentinis įpareigojimas visoms Lietuvių Tautos kartoms.

10

Tautos istorija yra geriausia tautos mokytoja. Lietuvis brangina savo tautos praeitį ir tauti-

nūs papročius.

Lietuvis stengiasi būti vertas savo protėvių, kad paliktų pagarbų pasididžiavimą savo palikuoniams.

11

Tautinis solidarumas yra aukščiausioji tautinė dorybė.

Lietuvis ugdo tautinį solidarumą.

Visi lietuviai yra lygūs tos pačios tautos vaikai, tarp savęs broliai.

Tautinio susipratimo ir lietuvių vienybės ženklą, kiekvienas lietuvis moka nuolatinį tautinio solidarumo įnašą.

12

Lietuvio tautinės spalvos: — geltona — žalia — raudona.

Lietuvio tautinė šventė — Vasario 16-ji diena.

Lietuvio šūkis: — «Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būt!»

13

Lietuvis yra lojalus savo gyvenamam kraštui.

Lietuvio santykius su nelietuviu nustato artimo meilė ir pagarba kiekvieno žmogaus laisvei, garbei, gyvybei, sveikatai ir turtui.

VYRIAUSIAS LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETAS

Tremtyje, 1949 m. birželio 14 d.

Laikinieji Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Santvarkos Nuostatai

Ilgokai truko iki VLIK-as paskelbė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (šis pavadinimas sutrumpintai žymimas trimis raidėmis PLB), nuostatus, ir tai — laikinuosius. Nieko nuostabaus, nes išdirbti veikimo nuostatus, kurie tikėtų plačiame pasaulyje, įvairiose aplinkybėse gyvenantiems lietuviams, yra milžiniškas ir beveik neįmanomas darbas. Tai privalės atlikti Pasaulio Lietuvių Seimas, kuriame bus atstovaujami visų kraštų lietuviai.

Ar reikia organizuoti PLB? Būtinai reikia, nes to reikalauja lietuvių tautos interesai. Dabar prieš visus pasaulio lietuvius stovi du uždaviniai: kova už Lietuvos išlaisvinimą ir lietuvių išlaikymą išeivijoje. Kai po kiek laiko pirmasis uždavinys atpuls, Lietuva bus išlaisvinta, PLB buvimui pateisinti užteks antrojo uždavinio — išlaikyti tautinę gyvybę išeivijoje. Jau prieš karą suorganizuotoji Pasaulio Lietuvių Sąjunga taip pat siekė šio tikslo.

PSB bus moralinis ryšys jungiantis visų kontinentų lietuvius. Ypačiai dabartiniu momentu, tėvynei esant pavergtai, būtina turėti organą, kuris koordinuotų politinę ir kultūrinę lietuvių veiklą išeivijoje.

Kas galės būti PLB nariu? Visi lietuviai, kur jie begyventų — savo tėvynėje, ar svetimose padangėse, Lietuvoje būtų gimę, ar svetimose žemėse — sudaro vieną gyvą lietuviškąją kūną, lietuvių bendruomenę, — rašo VLIK-o pirm. M. Krupavičius. VLIK-as skelbdamas šiuos nuostatus žinojo, kad yra kraštų, kur lietuvių tėvų vaikas,

gimęs svetimame krašte, neturi teisės vadintis lietuviu, bet gimtojo krašto tautiečiu ir piliečiu. Lietuvių Charta, antrame straipsnyje tuo klausimu sako: — «Žmogus turi prigimtąją teisę laisvai išpažinti ir ugdyti savo tautybę. Lietuvis lieka lietuviu visur ir visada. Savo tėvų išlaikytą Lietuvių Tautos gyvybę lietuvis perduoda ateities kartoms, kad amžinai gyventume».

VLIK-as tai skelbdamas rėmėsi prigimtąja teise ir Jungtinių Tautų Organizacijos Visumos susirinkimo paskelbtąja Visuotine Žmogaus Teisių Deklaracija, kartu tikėdamasis, kad tos valstybės, kurios yra Jungtinių Tautų Organizacijos nariai, ir pasirašė Žmogaus Teisių Deklaraciją, nesudarys kliūčių PLB veikimui. Priešingu atveju — prieštarautų pasirašytai deklaracijai. — Bet gyvenimas ne visada eina sulyg parašu. Todėl ir įvairiuose kraštuose gyvenantiems lietuviams PLB nuostatuose duodama galimybė organizotis ir tvarkytis kaip patogiau ir kaip reikalauja vietos ir laiko aplinkybės.

PLB s a n t v a r k a. Kiekvienoje pasaulio vietoje, kur yra bent dešimt lietuvių, yra PLB apylinkė. Apylinkės gali būti grupuojamos į PLB apygardas.

Kiekviename krašte PLB reikalams tvarkyti yra krašto taryba ir valdyba. Vyriausias PLB reikalų sprendėjas yra Pasaulio Lietuvių Seimas, kuris renka Pasaulio Lietuvių Vyriausiąją Valdybą ir Kontrolės Komisiją, nustato PLB Konstituciją ir sprendžia kitus — PLB liečiančius reikalus.

PLB tautinei kultūrai remti ir ugdyti yra Kultūros Fondas.

Kadangi kiekvienam lietuviui yra būtina susipažinti su PLB santvarka «M. L.» sekančiame nr. paskelbsime nuostatus ištiesai.

Kol nėra sudarytos PLB kraštų Valdybos, Laikinis Vyriausias Komitetas sudaro laikinuosius PLB organizacinius komitetus, atskiriems kraštams. Amerikoje ir Kanadoje tokie komitetai jau sudaryti.

Rytinė Europa juda

Berlyner Telegraf suteikia žinių apie nuolatą vykstančius tautų kilnojimus Rytų Europoje.

Dar negalime tiksliai apibrėžti Europos etnografiškojo žemėlapijo pasikeitimo, prasidėjusio nelemtingais 1939 metais. Rytų Europoje dar tebevyksta judėjimas. Per šių metų kovo-balandžio mėnesius, tik iš Estijos išstremta 47.000 žmonių. Iki šiol iš Estijos prievarta išgabenta pusė visų krašto gyventojų. Tas pat yra ir Latvijoje. Dėl Lietuvos sakoma, kad tas kraštas etnografiškai vis labiau įgauna svetimą veidą. Kas vyksta Rytų Prūsiose, anapus Oderio vokiškuose kraštuose, visiems yra žinoma. Iš Lenkijos į rytus nuo Ribbentropo linijos, iškelta jau du milijonai gyventojų.

Krymo totoriai, Kaukazo tautelės, Volgos vokiečiai buvo priversti kelionei į Rytus. Praėjus trims metams nuo sustiprinto sovietinimo pradžios, 1948 m. Karpato-Ukrainoje jau neužtiknami vietinės kilmės gyventojai. Visur į išstremtųjų gyventojų vietas atvežami azijatai. Kolchozai apie Gardiną, Vilnių ir Baranovičius, apgyvendinti totoriais, Lvovas — turkmenais. Rygos ir Talino gyventojai — siauraakiai.

MŪSŲ PAREIGA

Visiems žinomos lietuvių išeivių nuoširdžios pastangos ir neįkainojami darbai iš Didžiojo Karo griuvėsių beorganizuojant Nepriklausomą Lietuvą. Tai buvo bene šviesiausias lietuvių tautos, buvusios tėviškėje ir jos išeivių bendravimas, pilnas entuziazmo, pasiaukojimo ir bendro tikėjimo:

Lietuvis-išeivis nebuvo kurčias ir vėliau, kai patirdavo savo senosios tėvynės vargus ir pavojus dėlei jos Nepriklausomybės.

Praėjusių aštuonių metų įvykiai, sujungia viso pasaulio lietuvius. Tūkstančiai lietuviškų širdžių plaka visame pasaulyje dėl Lietuvos nelaimės. Jie, kiekvienu momentu, pasiryžę yra dar kartą stoti į bendrą vadavimo darbą, tuo įrodydami, kad supranta, jog, nepriklausomos valstybės rėmai sudaro patį stipriausį ir patikimiausį laidą, lietuvybei išlaikyti ir plėstis. Be valstybinės nepriklausomybės negali būti pilnos tautinės laisvės. Taip, kad tautai kvėpuoti ir klestėti reikia nepriklausomos valstybės. Dviedesimt su viršum metų, Lietuvos, kaip nepriklausomos valstybės, buvo ne tik mūsų visokeriopos pažangos, būtinausias laidas, bet ir nenuginčijamas šio dėsno įrodymas.

Bet šis bendras darbas ir susipratimas, šiandien yra dar reikalingesnis, negu kada nors anksčiau, po mūsų tėvynės nepriklausomybės atstatymo. Pasaulis dar neatsipalaidavo nuo karo pavojaus, kiekvienu momentu žmonija gali atsidurti prieš įvairiausias netikėtumus, — prieš šiandien dar nepermatomas permainas ir pavojus. Tad turime budėti ir, kaip kiekviena tauta, taip ir mes, lietuviai, privalome, tai yra mūsų

pareiga, pagal išgalę visur ir visuomet priminti Lietuvos klausimą, parodyti mūsų teises ir nurodyti, kur jos yra pažeistos.

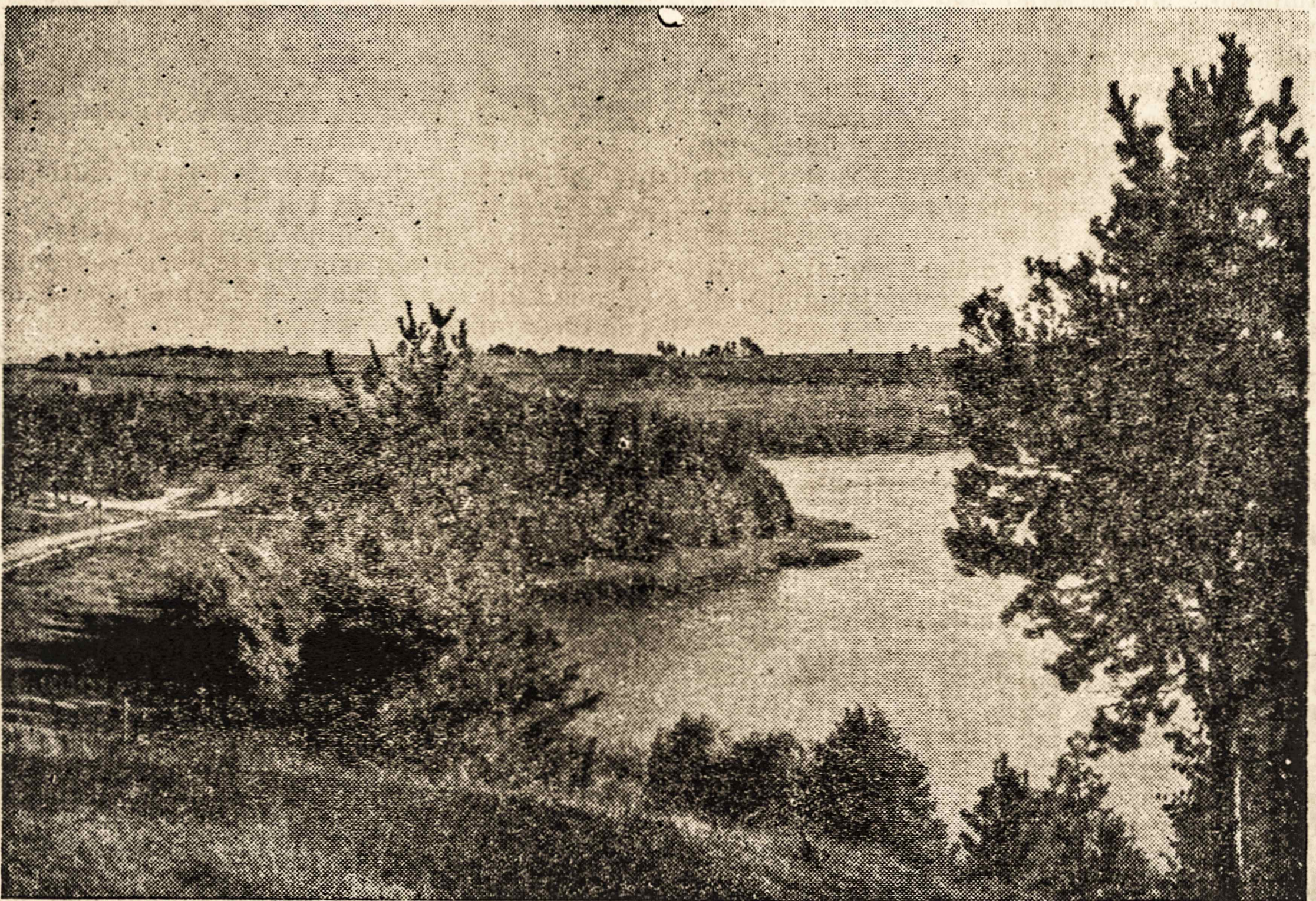
Tiesa, kad kai kurie iš mūsų tarpo, didžiojo sūkurio pagauti, vengia Lietuvos klausimą stipriau pajudinti — didiesiems, girdi, tai nepatiks, o ir iš viso ne laikas dar apie tai kalbėti.

Taip galvoti yra didelė klaida. Jeigu norime ką nors laimėti, tai turime nenuilstamai ir rimtai imtis darbo. O, ypač šiandien tam tinkamas laikas, nes šiandien, Lietuvos klausimas, gal būt didžiųjų jau yra dedamas ant svarstyklių, todėl mes turime daryti viską, kad tos svarstyklės nusvertų į gerąją pusę, tai mūsų visų noras, tai mūsų visų lietuvių pareiga.

A. P.

VISUOTINIS AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

Iš New Yorko pranešama, kad Amerikos L. Taryba šaukia Visuotinį Kongresą New Yorke, š. m. lapkričio 4-6 d. d. Kongreso darbotvarkė ir atstovavimo taisyklės bus netrukus paskelbtos, ir į kolonijas išplauks šimtai kvietimų organizacijoms. New Yorko lietuviai jau sudarė Amerikos Lietuvių Kongreso Komitetą, kuris vykdo paruošiamuosius darbus ir bus atsakingas už tvarką. Lapkričio 5 d. vakare numatomas didelis bankietas, kuriame tikimasi turėti pačių žymiausių kalbėtojų. Sekmadienį, lapkričio 6 d. bus pamaldos Sv. Patriko Katedroje, gi vakare bus literatūros ir dainų vakaras, kur bus kviečiami dalyvauti — lygiomis — vietos menininkai lietuviai ir naujai atvykusieji iš tremties.

Gražioji Lietuva, Zarasų apylinkėje.

L A I S V Ė S S T A T U L A

Niaurus atėjūnas pavergė šalį. Pasiryžėliai pabėgo į kalnus ir susislapsstė tarpukalnėse. Likusieji buvo apmauti pakinktais ir, lazdomis raginami, didžiausia alėja turėjo vilkti pavergėjo pergalės vežimus...

Pavergėjas linksminosi savųjų garbintojų tarpe ir šaukė savo pavaldiniams:

— Skubinkite į visas didžiąsias miesto aikštes. Trupinkite visas jų statulas ir paminklus. Teatvažiuoja, atsiskubina garsiausieji skulptoriai, statytojai. Jie puošniausioje miesto aikštėje pastatys mano pergalės paminklą.

Ir ėmė žvangėti kūjai, kaip vilkai staugti.

Baisi buvo naktis.

Tą naktį Geroji Dvasia surinko visus tarpukalnėse susislapsčiusius, nuvedė juos į aukščiau sią vietą, iš kur matėsi jų gimtasis miestas. Tėnai buvo nyku, lyg karste. Svetima sargyba tėnai švaistėsi, griovėjų kūjų dūžiai kurčiai žvangėjo, lyg nuskendę varpai.

Ir tada Geroji Dvasia prakalbo:

Pažvelkite į sutemusią gimtąją daubą, į jūsų rankomis pastatytąjį miestą, kur kaip saulė yra saule, neslankiota vergų, ir atsakykite man: kas yra jums brangiausia?

Laisvė! Laisvė! — sugaudė, sužė pasiryžėlių minia ir kaip staigus viesulas ėmė leisti žemyn pakalnėn, kaip sruutas, kaip tvanas...

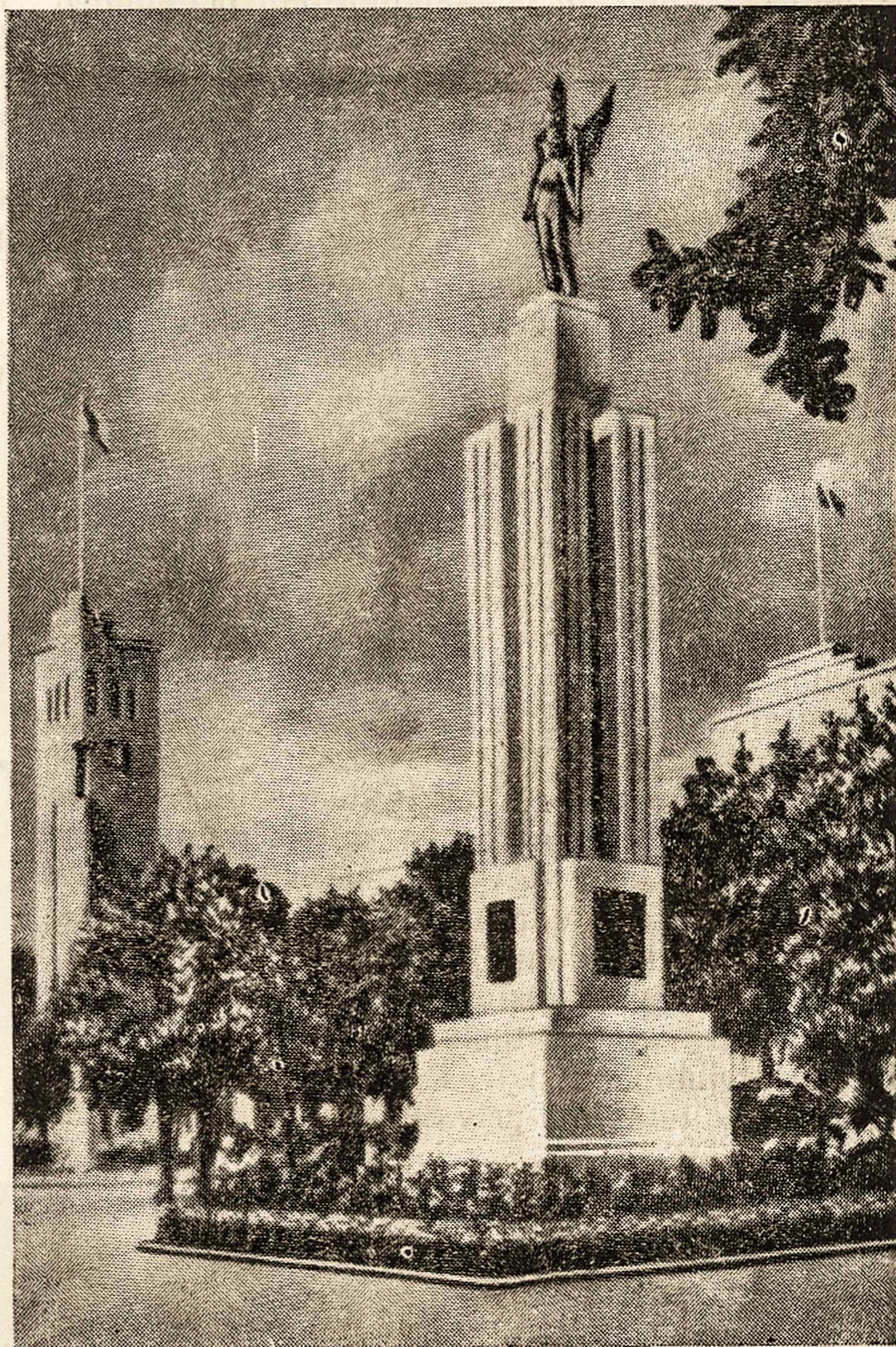
O rytą — kaip nustebo žiaurusis pavergėjas, išvydęs tarpduryje skulptorius ir statytojus. Visų jų akys keistai degė, ir vienas už kito jie šaukė:

— Nestatysime, negalime kurti tau pergalės paminklo! Mūsų kūjai čia trupį ir tirpsta, kaip vaškas. Mes nemokame, negalime, nenorime kalti vergovės paminklų, nei statulų.

Tuo metu atsivėrė vartai ir grįžo į miestą jie, kurie klaikią naktį rinkosi tarpukalnėse. Trimitai skardeno dangų. Varpų muzika jiems pritarė, nes juos visus vedė Geroji Dvasia. Jau nos mergaitės bėgo jiems už akių, šoko, barstė gėles ir šaukė:

— Būkit pasveikinti mūsų broliai, vyrai, mūsų taurieji kariai, narsieji kovotojai! Būkit pasveikinti! — — —

Bežiūrint, visose miesto aikštėse gulėjo sutrupinti atėjūnų-grobikų vežimai. O patys užgrobikai žvangėjo pančiuose. Dar jų akivaizdoje tau-

tos skulptoriai galvotrūkčiais šokosi kalti statulą — kitą — L a i s v Ė s S t a t u l ą!

Ir visa šalis giedojo Gerajai Dvasiai:

— Niekam nepastatyti čia vergovės paminklų, nes kaip saulė saule — čia niekuomet negyveno vergai! —

M Ū S Ū L A I K Ū P A S A K Ė Č I A . . .

Kartą pamiškėje gyveno pasiturintis ūkininkas. Vieną dieną atėjo pas jį iš girios didelė meška ir sako jam:

— Aš noriu tavo sodyboje įsikurti.

— Juk tu turi plačią girią, kam tau reikalinga mano mažoji sodyba? — atsakė jai ūkininkas.

— Tavo sodyba man pastoja kelią susisiekti su kitais mano kaimynais. O be to, tu blogai elgiesi ir laikai uždaręs savo gyvulius: jie nori laisvės ir geresnio gyvenimo. Mano žvėrys girioje daug geriau gyvena. Tavo sodyboje aš įvesiu daug geresnę tvarką.

— Bet tai neteisinga, — atsakė ūkininkas.

— kaip tu tą įrodysi? — paklausė meška.

— Aš čia nuo amžių gyvenu...

— O aš čia pagyvensiu tik tris dienas, ir jokios žymės nebeliks, kad tavo čia gyventa, — suniurnėjo meška. — Tavo visos teisybės išnyks kaip nebuvusios.

Ūkininkas išsitraukė iš pastogės šautuvą ir norėjo ginti savo nuosavybę, bet pamatęs atmaurojančią meškų armiją, nešovė.

Meškos sumaurojo į sodybą ir pradėjo įvedinėti naują tvarką. Vyresnioji meška liepė uždaryti į kamara ūkininką ir jo šeimą. Pati atsisėdo viduryje kiemo ant kėdės ir liepė prisiartinti Degliui, kuris su pagarba žvygavo prie tvarto, nedrįsdamas net savo snukio pakelti nuo mėšlyno. Gavęs ženklą Deglys pastriuoksdamas atbė-

go prie vyresniosios meškos ir pagarbos ženklan apšniukštinejo jo letenas.

— Aš tave pažįstu, — tarė ji. — Tu visą laiką ištikimai dirbai mano tau pavestą slaptą darbą sodyboje. Tu išknisdavai daržus, vasarojū, bulbes, tu gerokai paknisdavai ir tvarto pamatus. Nors tu dėl to turėjai ir daug nukentėti, nors ta ve ūkininkas ir apspardyavo ir ėsti neduodavo bet vis dėl to tu darei savo. Vyriausias meškinas, kuris gyvena girioje, apie tave gerai žino ir tavo darbus vertina. Už pasidarbavimą žvėrių gerovei jis paveda tau valdžią šioje sodyboje. Savo bendradarbius tu gali pats pasirinkti, aš tik juos patvirtinsiu.

— Tegyvuoja išmintingiausias, didžiausias ir galingiausias meškinas, visų žvėrių mokytojas ir tėvas! — sužviėgė Deglys ir suraitė stimburi, entuziastingai jį užmesdamas ant gerokai nuzulintos nugaros.

— Gerai, — pritarė vyresnioji meška, — tuojau matyti, kad gerai esi susipažinęs su mūsų nepalyginamuoju mokslu. Kur yra tavo kiti bendradarbiai?

Nežinia iš kur staiga atsirado už tingėjimą ir apsileidimą šeimininko išvytas Rudis.

— Rudį siūlau skirti sodybos sargybiniu, — sukriuksėjo deglys.

— O kokie jo nuopelnai žvėrių giminei? — pasiteiravo vyresnioji meška.

— Akt'ngai kovojo prieš šeimininko nustatytą tvarką. Vienam arkliui sukramtė pakinklius, iš rūkyklos ištempė paltį lašinių ir pasikvietęs į talką katina ir kaimyno šunį, iki paskutinio kashnio sudorojo. Už tai šeimininkas norėjo jį pakarti, bet Rudžiui pavyko pasprukti į girią... — raportavo Deglys.

— Palauk, dabar atsimenu, — pasikasė pausį vyresnioji meška. Rudis pas mus išėjo tam tikra trijų metų dresūra. Jam visą laiką buvo aštrinami dantys, kad, sugrižęs į savo kraštą, galėtų geriau kandžiotis. Tu, Rudi, būsi geras sodybos sargybinis. Aš tave tvirtinu, ir linkiu, kad kuo greičiausiai iškandžiotum mūsų priešus, — patapšnojo letena vyresnioji meška Rudžiui per nugarą. — Tik žiūrėk, nežiopsok, visada bu dėk ir atsimink, ką esi išmokęs iš mūsų paties vyriausiojo ir išmintingiausiojo meškino, pasaulio džunglių visų žvėrių tėvo...

— Tegyvuoja išmintingiausias ir plėšriausias žvėris, visų pikčiausių žvėrių vadas, vyriausias meškinas.

Rudis sukaukė atsitūpęs ant paskutinių ko-

jų, paskui jis palaižė vyresniajai meškai leteną ir nudūmė į savo būdą naujų pareigų eiti.

— O štai šis draugas tvarkys švietimo reikalus, sukriuksėjo Deglys, pristatydamas barzdota ožį, kuris keistai kraipė galvą ir pagarbos ženklan, pakasė ragais vyresniajai meškai pilvą.

— O kas jis toks pirmiau buvo? — paklausė vyresnioji meška.

— Tai daug nusipelnęs draugas, kuris tuo pačiu laiku tarnavo senam ponui ir, susižavėjęs žvėrių mokslu, net keletą kartų atsivertė ir dabar labai garsiai bliauja ditirambus meškų erai ir varo smarkią propagandą už naująją tvarką. — prakriuksėjo Deglys girdamas ožį.

— Gerai, sutinku, tebūna retabarzdis ožys švietimo vadovu, — pakratė vyresnioji meška ožį už barzdos. Ožys iš didelio dėkingumo už tokią jam pareikštą pagarbą, vėl ėmė keistai purtinti galvą, drebinti barzdą ir bliauti trepsėdamas kojomis:

— Tegyvuoja visų žvėrių tėvas ir geradaris, išmintingiausioji pasaulyje žvėrių galva, visų meškų meška, vyriausias meškinas!

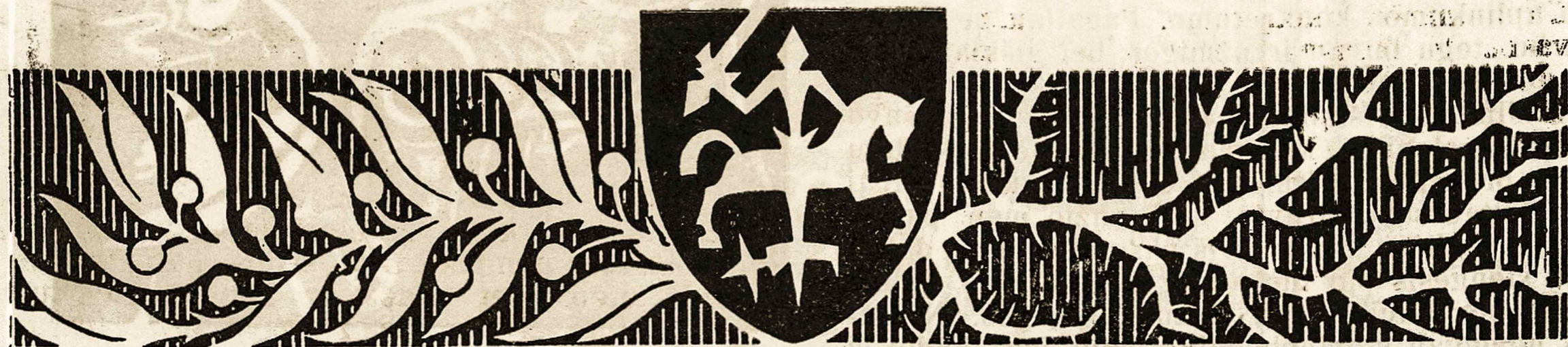
— Gerai, — suniurnėjo vyresnioji meška. Ožys vimptelėjo galva, panėrė ragus ir, visų meškų palankaus žvilgsnio lydinas, nustraksėjo į savo tvartelį, rašyti naujų aplinkraščių švietimo reikalais.

Sudariusi valdžią vyresnioji meška liepė atvesti ūkininką ir jo šeimą.

— Tavo kaltė įrodyta, — tarė ji ūkininkui. — Tu persekiojai gyvulius ir juos išnaudojai. Tu krovei sau kapitalą o jie turėjo gyventi tvartuose. Pasiremdamas meškų meškino teisiniu kodeksu, aš tave su šeima išsiunčiu visam gyvenimui į girią pas meškas. Tu tenai galėsi daug pasimokyti ir padėsi pelkėse kasti urvus meškoms gyventi. Išveskite juos tuojau!

Meškos apspito ūkininko šeimą ir išvedė pro vartus. Tačiau ne visus pavyko meškoms išgabenti į girią: — ūkininko sūnus pabėgo į liuto karalystę, ūkininko broliui pavyko pasiekti gaidžio valstybę, o viena jo duktė apsigyveno erelio šalyje. Bet... ūkininko šeimos narių dauguma pateko į neišbrendamas girias ir gal jau niekada nepamatys savo gimtosios sodybos.

Deglys, Rudis ir ožys, meškų globojami, naikino ūkininko namus, kol daugiau meškų prigužėjus, ožys buvo tuojau nugalabintas. Deglį ir ir Rudį pakeitė meškos, ir ūkininko sodyboje nebeliko žymės, kad ten dar taip neseniai žmonių gyventa...

LAIKRODIS IR LIKIMAS

NOVELĖ

Senas laikrodininkas, pataisęs mano dar iš tėvo paveldėtą laikrodį, prieš gražindamas, ilgai jį laikė savo suvytusiuose pirštuose lyg jausdamas jo metalinės širdies taksėjimą.

— Aš jums papasakosiu vieną atsitikimą, — lėtai pasakė jis atiduodamas laikrodį, — atsitikimą, kuris ir šiandien tebėra paslapties skraiste uždengtas. Tik — noriu pasakyti, kad aš nekalbėsiu apie kvailystes. Jei jūs gerbiate mano žilą plauką, tai turėtumėte patikėti ir mano žodžiais. Bet, žinoma, jei ši istorija jums pasirodys neįtikėtina, galite netikėti. Tai jūsų dalykas. Bet mano pareiga įspėti, kad pasakoju jums įvykį, atsitikusį ne su koku kitu žmogumi, tik su manimi pačiu, ne girdėtą iš svetimos burnos, o mano paties širdimi išgyventą ir sujaudinusį mane iki sielos gelmių. Jis liečia irgi paveldėtą tėvo laikrodį, kurį jis savo balta, sudžiūvusia ranka man ištiesė, jau mirties patale gulėdamas.

«Tegu jis tau neša gražias gyvenimo valandas, kad nereikėtų gailėtis prabėgusio gyvenimo ir šauktis anas sudilusias valandas iš praeities dulkių... Sudiev, sūnau!» — ištarė, žvelgdamas į mane savo gėstančių akių žvilgsniu ir greitai amžinai užsimerkė.

Praėjo keleri metai. Aš kantriai dirbau tėvo paliktoje laikrodžių dirbtuvėje. Išplėčiau krautuvę, padidinau apyvartą. Aš labai mylėjau savo tėvą. Kiekvienas jo pasakytas žodis buvo įstrigęs mano atmintyje. Dirbau ir gyvenau taip, kaip jo pamokomas, rūpestingas žvilgsnis rodė, kurį vis jaučiau sekant mano žingsnius iš po tolimos praeities uždangos.

Atsimenu, kaip šiandien, tą šeštadienio vakarą, kai po darbo sėdėjau minkštoje, kėdėje. Kambaryje šviesos nebuvo. Mėlyna prieblanda su po akis, verždamosi į krūtinę saldžiu ilgesiu. Tai buvo svajonės valanda, kuri visuomet ateina pas žmogų, kada jis būna vienas. Argi būtų kas čia nuostabaus? Visiškai nieko. Bet tada aš išsiėmiau iš kišenės dovanotą tėvo laikrodį, ilgai žiūrėjau į bėgančią rodyklę, nekantriai lekiančią į tenai kur mes visi galvotrūkčiais skubame. Aš padėjau jį ant stalo prieš save, atlošiau palenktą galvą į atramą ir užsimerkiau. Aš pradėjau snausti, artėjančio vakaro tyloje, bet nebuvo užmigęs. Aiškiai žinojau, kad sėdžiu savo kambaryje prie stalo, kad šiandien yra gegužės pabaiga, šeštadienio vakaras, kad motina išėjo į miestą ir grįš tik vėlai. Ne, niekur kitur aš nebuvo, kur paprastai perkelia mus sapnas, atitraukdamas nuo aplinkumos konkretumo. Pagaliau ne tik tas svarbu, tegu buvau ir užmigęs, bet aiškiai girdėjau ant stalo laikrodžio taksėjimą, kuris staiga ėmė silpnėti ir šlubuoti. Jis sunkiai žengė savo sekundės slenkty, kad mažoji rodyklė šoktelėtų vienu brūkšneliu pirmyn. Aš tą sunkumą labai gerai jutau savo širdyje. Laikrodžio man pagailo, lyg jis būtų gyvas ir iš paskutinių jėgų dabar būtų stengsis eiti tuo keliu, kurį nurodė likimo ranka. Aš jaučiau, kad jis tuojuo sustos. Nieka-dos nemėgau stovinčių laikrodžių, bet kodėl ši momentą aš nepakėliau rankos ir neužtraukiau

spyruoklės, — negalėčiau paaikškinti. Sėdėjau apimtas nežinomo baugaus nujautimo, lyg nematoma šalta ranka būtų tiesusi prie manęs savo sausus pirštus.

— Aš tuojuo sustosiu! Ar tu nejauti? — išgirdau silpną balsą. — Užtrauk mane, nes jau silpsta paskutiniai mano žingsniai amžių kelyje.

Tai buvo laikrodžio metalinės širdies balsas. Aiškiai tą supratau. Bet ir dabar nepakėliau savo rankos...

— Ar tu nieko negirdi? — vėl pakartojo tas pats balsas. — Ten... lediniu keliu ateina likimas!... Kaip garsiai skamba jo sunkūs žingsniai kietame kelyje. Tik — klausyk!

Aš klausiausi, bet tegirdėjau tik silpną paskutinių sekundžių laikrodžio taksėjimą.

Kai aš sustosiu, tu nieko negirdėsi, — vėl išgirdau balsą. — Tai kodėl nepakeli savo rankų? Štai... jau ateina...

— Jis stovi tavo kairėje...

Tikrai, už durų išgirdau žingsnius. kažkas skubiai priėjo ir sustojo.

— Greičiau, greičiau! — šaukė mane iš laikrodžio paslaptinis balsas. — Tu gali pasivėluoti...

Tuo pat metu kažkas stipriai pabeldė į duris. Kas čia pas mane atėjo? Lauko durys buvo užrakintos. O namuose buvau vienas.

— Kas čia? — sušukau, dar vis neatmerkdamas akių, pusiau pabusdamas iš keisto snaudulio.

— Tavo nelaimė, — išgirdau šiurpiai šaltą ir aiškų balsą.

Kas gi galėjo atsitikti, — pagalvojau. Bet už durų balsas tuojau atsiliepė:

— Gimė tas, kuris tave nužudys...

— Kur jis? — sušukau krūptelėdamas

— Jis stovi tavo kairėje...

Aš greitai grįžtelėjau pabalusį veidą ir — prieš savo akis pamačiau stovintį vyrą su sena sulamdyta skrybėle, kuri buvo per maža jo didelei galvai. Palaidi rusvų plaukų kuokštai krito ant jo ausų ir kaktos. Kairėje veido pusėje žymėjo didelis ne visai užgijusios žaizdos randas. Jis stovėjo susikišęs rankas į šviesių kelnų kišenes, ant pečių užsimetęs dryžuotu švarku. Atsimenu jo geležies šaltumo akis. Kietai suspaustos kreivos lūpos išdavė jo baisų pasiruošimą...

— Tai tu? — ištariau sunkiai.

— Aš!... — atsakė tas žmogus pro lūpų kampa, supurtindamas mano visą kūną siaubingu drebuliu. Pajutau nuo jo dvelkiantį grėsmingo likimo šaltį. Tą patį momentą pašokau kėdėje. Griebiau nuo stalo laikrodį, kuris mano rankoje paskutinį kartą sutiksėjo ir nutilo. Aš jį drebančia ranka užtraukiau, dar vis neišsiblaivydamas iš to neįjaukiamaus jausmo.

Tegu tai pavadinšime sapnu, kliedejimu ar kuo kitu. Tai visai nesvarbu. Bet mano širdyje liko juodas, neišdildomas to žmogaus šešėlis. Ir daug kam pasakojau apie tą keistą sapną-kliedejimą. Vieni tai juoku palaikė, kiti pečiais patraukydavo. Ir tai teisinga, nes sapnais ir aš netikiu, bet tai nebūta sapno.

Po to praėjo daugiau kaip dvidešimt penkeri metai. Daug kas išdilo atminty, prote ir širdyje. Gyvenimas ir laikas uždildo praeitį. Aš gyvenau gerai. Laikrodžių dirbtuvė ir auksinių daiktų krautuvė man nešė gražaus pelno. Buvau vedęs, turėjau šeimą. Išdilo atmintyje ir tas nelemtas sapnas. Bet tur būt tik todėl, kad vėliau šiurpiu fatališkumu sukrėstų mane realybėje.

Buvo toks pat šeštadienio vakaras. Lijo ir

ūžė rudens vėjas. Jau buvo gana vėlu, kada aš prisiminiau neskaitytą dienos laikraštį, pamirštą krautuvėje. Aš nuėjau į krautuvę.

Reikėjo pereiti virtuvę, nusileisti siauru koridorium žemyn. Krautuvė buvo žemai prie gatvės. Aš ramiai nusileidau laipteliais ir atidariau duris. Įžiebiau šviesą ir sustingau surakintas baimės drebulio. Siaubas tvieskė į mano širdį tokiu galingu smūgiu, nesijausdamas išbalau kaip drobė. Prieš mane stovėjo jis! Tas žmogus, kurio šešėlį per 25 metus nešiojau savo širdyje. Jis buvo lygiai taip pat apsirengęs. Tas pats nevykusiai užgydytos žaizdos randas kairėje veido pusėje. Aštriu žvilgsniu smeigė mane. Aš jį tuojau pažinau! Aš jau žinojau, kad greitai pakils jo žudanti ranka ir tada aš sugriūsiu po jo kojų. Gyventi man liko tik kelios akimirkos... Tai mano likimas!... — pajutau visa esybe.

-- Tai tu? — ištariau sunkiai alsuodamas, bailiai virpančiu balsu.

— Aš... — atsakė žmogus pro lūpų kampa, švokšdamas ir dusdamas. Jo veidas išsišiepė, bruožai suakmenėjo. Ir... žaibo greitumu ištraukė dešinę ranką iš kišenės, prišokdamas prie manęs... švystelėjo durklas šviesoje ir nudegino mano kūną prie pat širdies...

— Gelbėkit!... — surikau beviltišku širdį plėšiančiu balsu ir netekdamas sąmonės sugriuvau žemėn.

Atsipeikėjau tik ligoninėje, po ilgos kovos su mirtimi.

Daktaras man pasakė:

— Jūs esate išgelbėtas! Būkite dėkingas laikrodžiui, kurį turėjote kišenėje prie krūtinės. Žmogžudžio durklas atsitrenkė į laikrodį ir tik todėl nekludė širdies...

Aš pasveikau. Nusikaltėlis buvo sulaikytas. Tik neturėjau valios nei jėgų eiti ir dar kartą pažvelgti į jo veidą. Bet jį pažino visi tie, kuriems buvau daug kartų apie tai pasakojęs per dvidešimt penkis metus. Nuostabū, kad jo gimimo data sutapo su to šeštadienio vakaru, kada išgirdau mano laikrodžio širdies maldavimą. Taip, tai likimas pas mane buvo atkeliavęs. Bet mano širdis nesustojo nuo geležies smūgio, nes prie krūtinės tiksinti laikrodžio širdis sulaikė.

Tai viskas, ką norėjau jums, jaunas žmogau, pasakyti. Jūs galite šitą įvykį patikrinti pas liudininkus, policijoje, tardymų archyve, ar paga, liau teismo sekretoriato. Galvokite apie tai taip, kaip norite, nes tikėti ar netikėti — jūsų valia. O dabar labanaktis. Tegu jūsų laikrodis niekada nesuklumpa.

KOVOJANTI LIETUVA DAINUOJA...

Visais laikais, laisvėje ir vergovėje, kovose ir laimėjimuose, lietuvis mylėjo dainą. Jo dainoje atspindi ir tautos didvyrių žygiai, sunki baudžiamųjų našta, karai dėl krašto laisvės ir giedriosios tėvynės dienos... Taip ir dabarties dienų vergovė, žūtūtinai kovojančios Lietuvos buitis, viltys, tikėjimas ir lūkesiai atspindi naujose, jau po šio karo sukurtose, ir šiandien Lietuvos miškuose nors tyliai niūniuojamose dainose... —

PARTIZANAI

Išėjo broliai naktį,
I girią pas draugus,
Išėjo, kad prašvistų —
Mūs Tėviškės dangus!

Ne vienas jų išėjo, —
Išėjo jų šimtai...
Gražių sodybų mūsų
Beliko pamatai...

Kur lakstėme, bėgiojom
Mažų draugų būry,
Dabar kvatoja vėjas —
Verpetų sūkury...

Gimtų namelių vietoj
Šiandiena — pelenai!
Išdrąskė atėjūnai
Ir — išgamos tenai...

Maskvos plėšikai nori
Ugnim pavergti mus;
Bet patys toj ugnyje
Nusvils jie greit nagus...

Motulę, tėvą seną —
Išvarė jie nakčia...
Argi nežino, vagys,
Kad reiks greit bėgti iš čia?...

Paguldė partizaną
Ant rinkos akmenų...
Bet koks likimas laukia —
Tų — išgamų — šunų?...

Tekės greit laisvės saulė
Virš pavergtos šalies,
Mūs ašaros ir kraujas —
Vai skaudžiai juos palies!

Pakilsime, kaip vienas,
Dėl laisvės Lietuvos!
Kad mūs brangioj Tėvynėj
Neliktų šunaujos...

— Nei vieno kraujo lašo,
— Nei ašaros gailios...
— Nebus jums dovanota.
— Jūs budeliai Maskvos!

Kur žūva partizanas —
Bijūnai ten žydės!
Kur sudegė gimtinė, —
Nauja, graži stovės!

Žydės Tėvynė mūsų —
Laisva, graži, jauna!
Ir brolių — partizanų
Minės gaudi daina...

GROBIKAMS!

Bolševikai tegu žino,
Kad dar kartą žygis bus!
Iš miškų ir iš beržynų —
Vyrai jiems paruos kapus!

Už kiekvieną kraujo lašą
Bolševikai užmokės!
Tegu savo "saulę" neša
Vėl į Azijos gelmes!

Biesas buvo juos išnešęs,
Bet sugrižo alkani...
Neprašytas — mums ne svečias,
Vaišės bus jiems mirtimi!...

Mūsų dainą lydi pūgos,
Verčia kalnuose medžius...
Pikto priešo nepabūgom,
Skruostai kovoje nudžius!

Ir sustos prie vyro vyras,
Mūs trispalvė plevėsuos!
Ką šiandiena globia girios, —
Eina ginti Lietuvos!

Ugnį spjaudo mūsų gretos,
Dūmų — kiek tik užmatyt...
Ugnimi mes jau pripratom
Priešui skolą atskaityt!

Ginklą kelti mes išdrįsom,
Vėtros mus nepabaugins!
Savo mielą gimtą sodžių
Partizanai vėl apgins!

Vėl žaliuos palangėj rūtos,
Švilps varnėnas tarp šakų
Ir Tėvynei laisvą buitį,
Iškovosime krauju...

Kils, kaip žiedas dobilėlio —
Nepriklausoma Šalis!
Ir vėl džiaugsis artojėlis,
Vėl gyvenimas nušvīs!

Gedimino seną miestą
Partizanai atvaduos!
Kad jis vėl klestėtų, šviestų,
Kaip sostinė Lietuvos!

GINKLO BROLIAI

Upės bėgs į melsvą toli,
Gervės lėks ir vėl sugriš...
Nežinau tik aš, motule,
Ar pabelsiu į duris.

Nežinau, kur man pareiti,
Per miškelį takeliu?
Tėviškėlė pasikeitus,
Nėr sodelyje gėlių...

Kur gimta bakūžė rymo,
Kur dainele dainavai,
Viskas virto tik arimais,
Iš bakūžės — pelenai...

Kur sugrižti, motinėle,
Kas duris man atdarys?
Nėr sodelyje alyvų,
Nei berželio nematyt...

Jeį pareičiau, kasgi lauktų
Prie vartelių geltonų?
Veltui tavo vardą šaukčiau,
Tu — toli, ten... už kalnų!

Už Uralo motinėle...
Tėtis kapuose šaltuos...
Kas paklos man patalėlį,
Kas nuvargusį paguos?

Kas nušluostys mano skruostą,
Atsigerti kas paduos?
Nemunėly saulei skęstant,
Kas dainele padainuos?

Kas dalgelį lankoj traukiant
Pradalgelį išvartys?
Kas saulužę man pramiegant
Ryto sapną sutrukdys?

Kloja guolį uogienojai,
Guodžia mus giria plati,
Nenušluostomi rasoja —
Skruostai skausmo išgelti...

Gal tave, Brangi Mamyte,
Mūs ginklų daina paguos...
Ir tėvelį, kuris guli —
Sibiro šaltuos kapuos...

KAIP LINAS

Kaip linas Tu siūbuoji
Audringose dienose,
Sakyk, šalie gimtoji,
Kada Tu vėl dainuosi?

Kaip linas Tu pageltus,
Daug kraujo Tau nuleido...
Altajaus vėjai pučia —
Ir ašaros ant veido...

Kaip linas pražydėki,
Senove suspindėjus;
Nes žalios tankios girios
Tave vaduot pradėjo!...

1949 m.

Darbai ir Viltys

Pasaulio lietuvių spaudoje gausu žinių, apie anksčiau iš Lietuvos išvykusių gyvenimą JAV ir kituose kraštuose. Ir susidaro nepaprastas vaizdas: mūsų jaunimas veik visur Lietuvai yra miręs... o senesnioji karta, kuri su gimtine daug kur dar tebėra susijusi tiek atsiminimais, tiek sentimentais ir Lietuvos laisvės kovą visokeriopai remia, pamažu irgi mažėja, nyksta. Dabartiniai naujieji atvykėliai, gyvenę Nepriklausomoje Lietuvoje, dažnai dėl vienokių ar kitokių priežasčių ne visur pritampa prie ankstyvesniųjų ateivių, arba patenka sunkion naujon kasdienybėn ir nebeturi nei laiko, nei energijos rūpintis bendrais visuomeniniais bei tautiniais reikalais. Arba, norėdami kiek greičiau prasimušti, nesulaukiamai ima plaukti pasroviui, pamiršdami net ir laisvės kovos šūkius, bei kitus gyvybinius tautos reikalus.

Kartus gyvenimo patyrimas mums aiškiai sako, kad šiuo metu mums turi rūpėti ne tik patiems fiziškai gyviems išlikti, bet kiek galint daugiau savo tautai nepražūti. Be savo dvasinės ir materialinės kultūros, be kūrybinės laisvės, be amžiais sukurtų tautinių pradų, mes nesame ir negalime būti pilnutiniai žmonės. Mūsų didžiausias tikslas nepamesti iš akių lietuviškumo švyturio, o visi kiti menkaverčiai plūdurai, kurie mus iš tiesaus kelio kreiptų, turi likti nuošaly; ir visoks balastas, kaip kliuvinys tikslui siekti, turi būti iš tiesia kryptimi plaukiančios valtės išmestas. Lietuviškumas ir kova dėl tautos laisvės, visuose kraštuose, turi sąlygoti mūsų darbus.

NEPATEISINAMAS PASYVUMAS!

R a š o P. V O N Ž O D A S

Liūdna konstatuoti, jog atsiranda nemaža dalis naujųjų ateivių, kurie patekę į laisvųjų demokratijų kraštus, jau pamiršta savo šventąją ir tiesioginę pareigą — veikliai ir, geru pavyzdžiu prisidėti prie lietuviško darbo, ir tuo būdu tęsti tėvynės išlaisvinimo kovą. Ir šito darbo turi kiekvienas imtis ne dėl to, kad sau nuopelnų susikrauti, bet — nors dalinai atliktų didžiąją prievolę, kurią kiekvienam laisvam pasaulio lietuviui uždeda jo sąžinė ir, nuolat primena mums visiems nelaimingoji, krauju tebesrūvanti tėvynė. Kiekvienas lietuvis turi darbu įrodyti, kiek jis atjaučia ir supranta šį uždavinį. Turi būti aiškiai pasakyta, kad ne kalbomis prie alaus bonkos ir girtomis dainomis karčiamose, šis darbas vykdomas, ir kad niekas, patogiai įsikūręs, negali pasiteisinti, laiko jau nebeturįs.

Pamirštama, kad tėvynė sielvartingose kančiose šaukiasi išlaisvinimo iš šių laikų barbarų vergijos! Tas šauksmas turi galingu balsu aidėti per pasaulį, turi sukresti ir uždegti kiekvieną laisvę mylintį žmogų! Tas šauksmas ataidi iš nesuskaitomų mirties stovyklų, anapus «Geležinės uždangos», jis gyvas kruvinose ašarose, nekaltai liejamose! Jis gyvas mūsų brolių ir seserų kančiose, baisiuose NKVD rūsiuose!... Bet — kurčios yra kai kurių naujųjų ateivių širdys!

Nors neskaitlinga tokių dalis, kurie skuba nuo lietuviškosios patrijotinės kovos atsitverti asmeninio gerbūvio reikalėliais, bet ko tada galime reikalauti iš senesniosios išėivijos, kurios taip pat nemaža dalis nutolsta nuo lietuviybės, jeigu jau naujieji pradeda rodyti neįsivaizduojamai smerktiną pavyzdį!

O tėvynės išsilaisvinimo dienos artėja ir tą dar paskubina patys bolševikai, savo baisia agresyvine politika užgrobtuose kraštuose. Tai ką gi mes galėsime atsakyti tėvynei, jos giriose kovojantiems broliams, kada paklaus kiekvieno grįžtančio emigranto: kuo prisidėjai prie tėvynės išlaisvinimo? — Ar pasyvumu? Ar kiaurai kvaila «tolerancija» priešui? Ar indiferentišku liberalumu? — Už, ar prieš! — ir nėra jokio vidurio! Neturi būti ir jokio pasyvumo! Todėl, ar ne laikas jau dabar kiekvienam nuoširdžiai pagalvoti, kuo galėtume prisidėti prie švento ir didingo darbo, kuris šiandien verda visuose frontuose ir

visomis kovos priemonėmis prieš raudonąją barbariją! Kiekvienas niūksantis savo kiaute ir besirūpinantis tik savo asmeniniu gerbūviu ir cento kalimu, bei patogumų ieškojimu, neturi teisės dengtis garbingu lietuviu vardu!

Prisimintini ir buvusieji įvairūs tautos švietėjai ir «veikėjai», kurie tik tol švietė ir veikė tėvynei, kol prie tos šviesos išžiūrėjo lietuvišką pinigą!... Tai skaudi tiesa ir apie ją reikia ne tylėti, bet išdegti, kaip pūvančią žaizdą!

Nuo to lietuviybei ir mūsų atsikursiančiai tėvynei bus tikrai geriau. Neužmirškime, kad nuo tokių iškamšinių patrijotų kratosi visos tautos, o mes?...

Tenai, anapus «geležinės uždangos», šitokie išvartos yra be pasigailėjimo ir be skriaudos tėvynei naikinami! O čia tik drįstu apie juos pakalbėti...

Neužmirškime, kad didysis poetas Dante Alighieri skelbė, kad visokius savanaudiškus parazitus, ypatingai, vadinamus «neutralius», net ir pragaras meta laukan, nerasdamas pas save jiems vietos...

Susimąstykime ir pažvelkime tiesiai į akis!

1949. VIII. 15.

ATEIZMAS IR RELIGIJA

Jeigu žmogus nepripažįsta Dievo, tada jis garbina kokį nors «herojų». Dostojevskis apie savo tautą rašė: — Rusas lengvai palieka ateistą, lengviau, nei bet koks kitas žemės rutulio gyventojas. Rusas įtiki į ateizmą, kaip į naują religiją, nepastebėdamas, kad jis jau į nieką netiki.

Krikščioniškoji religija priklauso tiesiog žmogaus prigimčiai (anima humana naturaliter christiana est — žmogaus siela savo prigimtimi krikščioniška). Religija nėra privatus dalykas, kaip ateistai tikina, nes ji rūpinas ne tik atskiro žmogaus vertybe, bet visos žmonijos verte ir kilnumu. Religija yra viešas reikalas, dėl to net tie, kurie kovoja prieš religiją, jaučia, kad ji nesulaikoma jėga skverbiasi į jų mintis ir sielas, nors ateistai dažnai visomis jėgomis jos kratosi.

LIETUVOJE

Hitlerio pėdomis...

Antisemitizmas ir ir tariamųjų priešų naikinimas vis labiau įsisiūbuoja visoje Sovietijoje ir jos užgrobtuos kraštuose. Uoliai naikinami stambūs partijos šulai, mokslo darbuotojai, menininkai, rašytojai. Čia tinka A. Koeslerio posakis, kad «sovietinis žvėris dažnai suėda savo vaikus!» Dauguma sovietinių žydų veikėjų buvo prisidengę rusiškomis pavardėmis, bet vistiek jie buvo «demaskuoti ir sutvarkyti». Hitlerizmas naikino žydus dėl jų neriškumo, dėl rasės, o raudonieji naciai skelbia, kad jie naikina pragaištingus kosmopolitus, antipatriotiškus estetus, antipartinius kontrevoliucionierius, antiliaudiškus buržuazijos pakalikus ir kitus — «tarybiniai skambiais» vardais. Visi, kurie tik atsisakė «semtis jėgų ir įkvėpimo iš tėvo ir mokytojo», paskelbti baisiausiais nusikaltėliais ir visi sumaišyti su purvais. Tų «priešų demaskavimą» pradėjo «Pravda» ir «Kultura i žiznj», o vėliau į tą «akciją» įsijungė ir «Sovietskoje iskustvo» bei visų okupuotų kraštų partinė spauda. Rusijoje tarp daugybės kitų, paliesti net ir tokie «tarybinės kultūros» vairotojai — Juzovskis, Gurvičius, Leites, Erlich, Borščiagovskis, net — Altmanas, Bojadžijevs, Varšavskis, Cholodovas ir — dar neseniai didžiuoju tarybinio poetu vadinamas Caninas. Jie visi buvo «tarybinės žvaigždės» — dabar jų kūriniai eina ant laužo, o autoriai į... aną pasaulį.

Ta akcija negalėjo tylomis praeiti ir Lietuvoje. Partija surado visą eilę «nusikaltėlių» žymesniųjų, dar pasilikusių lietuvių ir žydų veikėjų tarpe. «Tiesa» atvirai skelbia, kad — «demaskuotas dviveidiškas veidmainis ir išdavikas, A. Miškinis, slopinęs tarybinės literatūros vystymąsi». Mes pažįstame Antaną Miškinį, kaip vieną talentingiausių Lietuvos poetų, lyriką, stovėjusį greta Aisčio ir Brazdžionio. Jis buvo pasilikęs Lietuvoje ir iki šiol ėjo Valstybinės

Leidyklos Grožinės literatūros redaktoriaus pareigas. Dabar poetas A. Miškinis jau liaudies priešas. To paties susilaukė ir eilė Lietuvos žydų rašytojų. Meno kritikas ir teatro recenzentas Kaplanas, pavadintas purviniu nusikaltėliu, kad išdrįso pagirti, jau į Sibirą ištremto rašytojo-poeto Kazio Borutos kūrinių «Baltaragio Malūnas». Juokingai ir kokčiai skamba metamas kaltinimas, per visą vokiečių okupacijos laiką Vilniaus gete iškentėjusiam žydų rašytojui Suckaveriui, kuris parašė dokumentinę knygą «Vilniaus Getas». Toje knygoje jis negarbina «tėvo» ir negiria «tarybinių partizanų» veikimo vokiečių okupacijos laikais. Ta knyga buvo išleista bolševikinės leidyklos ir jos autorius labai išgirtas, o dabar, tik po dviejų metų, rašytojas Suckaveris vadinamas buržuaziniu nacionalistu ir hitlerinių okupantų šalininku. Koktu ir keista: geto kankinys — nacių bendrininkas. Tas rodo, kad Lietuvos okupantai jau galutinai prarado paskatinius proto ir logikos trupinius. O tas daroma todėl, kad iš Maskvos papūtė kiti vėjai ir reikia «valyti». Lietuvos Valstybinės Leidyklos vyriausias redaktorius V. Drazdauskas staiga pavirto aršiausiu liaudies priešu. Tarybinis kritikas Pangonis (Simaitis), buvęs labai aktyvus komunistinių leidinių rašėiva jau nuo 1940 metų, o dabar nuspirtas kartu su Miškiniu, Drazdausku ir kitais.

Eina valymas po valymo ir vis naujos pavardės iškyla tų lietuvių ar kitataučių Lietuvos gyventojų, kurie iki šiol buvo aktyvūs komunistai, stengėsi pataikauti besočiui raudonajam Molochui, bet vistiek sulaukė savo eilės...

O Lietuva tebekolchozinama, ir tiems valdžios dvarams «draugai-akamonai», šimtais ir tūkstančiais, atgabenami siauraakiai mongolai iš tolimųjų, dar vis tebevadintamų (lyg pasityčiojimui!), «broliškų respublikų»...

Ž d v. —

Kolchozai auga...

Smurtu, teroru ir «lakštingalų» balsais lietuvis tebeviliojamas į kolektyvinius ūkius.

— Išarkime rubežius! Panaikinkime valstiečius ir sklypininkus! Visi į kolektyvinius ūkius! — Tebeskamba propagandiniai šūkių spaudoje ir agitatorių lūpose. Bet lietuvis tuo atžvilgiu kietas. Jis visomis jėgomis stengiasi išsaugoti nors trupinėli laisvės ir teisių.

Todėl grįžti į baudžiamosios jungtį, kuri nešė mūsų seneliai, labai niekas neskuba. Kumečio gyvenimas ir senesniais laikais tik retam buvo malonus, o dabar taip uoliai propaguojamų kolchozų gyventojai nužeminami iki jau senai atgvento ir pamiršto baudžiauninkų luomo.

Bolševikai nerdamiesi iš kailio stengiasi «pagal planą» nuskurdinti Lietuvą. Kolektyviniams ūkiams žada visokeriopą paramą, o jų vengiantiems grasina žiauriausiomis represijomis, iš kurių viena, plačiausiai praktikuojama — «perkeldinimas į Tolimąją Šiaurę. Kol. ūkiams remti steigiami traktorininkų kursai, žemės ūkio mechanizacijos mokyklos, kurias baigusieji skiriami dirbti tik į kolektyvinius ir tarybinius ūkius. Propagandinį darbą atlieka ne tik «parteikai», bet ir visi mokytojai, agronomai, net artistai, menininkai, rašytojai, visi dirba išsijuose, kad tik greičiau išstumti lietuvių iš jo nuo amžių paveldėtos sodybos, išarti jo ūkio rubežius ir paversti jį valdžios kumečiu. «Poetas» J. Lapašinskas «Tiesos» pirmame puslapyje džiūgauja dėl sukolchozintos Lietuvos ūkio tokiais posmais:

«Atskirų ūkių ir sklypelių,

Diržai palaukėse sutrūko...

Mums Partija parodė kelią, —
Kelią kolektyvinių ūkių...»

Bet šitas partijos parodytas kelias tur būt labai neviliojantis, jei lietuvis jo visomis jėgomis kratosi, kovoja, nebodamas pažadų ir grasinimų. Bet... ar ilgai tesės?

Pastaraisiais mėnesiais ir vėl naujos tremimų bangos nuvilniavo per Lietuvą, dalinai vien dėl nenoro savanoriškai jungtis į kolektyvinius ūkius.

Kartu su naujais trėmimais pagyvėjo partizaninė veikla. Partizaninis sąjudis auga ne tik Pabaltijo kraštuose, jis plečiasi ir arčiau stalininės «saulės»...

Mažiesiems

Seksiu ir paseksiu

Seksiu ir paseksiu
Pasakėlę vieną,
Antanėlis pas bobutę
Gėrė gulbės piena.

Vytas uodą apsižergęs
Per Atlantą skrido.
Jį pamačius lydekaitė
Lakštute pragydo.

Aldonytė iš žvaigždučių
Pint vainiką manė.
O Danutė ant mėnulio
Ožkeles praganė.

Jonas saulėn nukeliavęs
Vyno upėj maudės,
Birutėlei vėjo dukros
Margas juostas audė.

Seksiu ir paseksiu
Pasakėlę gražią,
Tik skaitykite, vaikučiai,
Šį skyrelį mažą.

Melagėlis

Mikučio tėvai buvo neturtingi, bet didžiai geri žmonės. Vos dešimtus metus pradėjusiam Mikučiui jie liepė galvijus ganyti.

Kartą Mikutis, suleidęs veršelius į kiemą, įkišo galvą į trobą ir sušuko:

— Mergelės, jaunų svečių atėjo!
Trys seserys, jau pilnos mergelės, tai iš-

girdusios — viena griebė šluotą ir šlavė trobą, antroji galvą šukavos, trečioji, išokus į kamara, geresne jupele vilkosi... Visos žvilgterėjo į veidrodį ir pasitaisiusios laukė svečių įeinant. Bet nesulaukdamos išėjo laukan ir, pamačiusios besijuokiantį Mikutį, paklausė: — «Kame gi tie svečiai?» Mikutis, rodydamas į veršelius sako:

— Na, juk šie gyvulėliai niekuomet čia nebuvo, todėl jie svečiai...

Tat išgirdusios mergaitės grįžo į trobą, lyg musę kandusios.

Kitą kartą, šeimynai žardyne šieną vartant, atsprukęs Mikas sušuko:

— Ugnelė dega, ugnelė dega!

— Kame, ugnelė dega?

— Namie...

Tuoju visi keliaklupsta skubėjo namo ir rado ugnelę dailiai krosnyje besikūrenant. Matydami apgauti, norėjo Miką sugrobtį, bet šis, pro duris iššokęs, tik juokėsi.

Dar kartą, sutikęs bevažiuojančią moteriškę, jis sušuko:

— Motin, motin, tekiniai sukasi!..

Ji tuojau sustojo, išsiriti iš ratų ir žiūrėjo, kas darosi jos tekiniuose. O Mikas juokdamasis paaikino, kad sustojus nebesisuka. Moteriškė nusispiovė ir vėl lipo į ratus.

Nors visi žinojo Miką gebant apgaudinėti, tačiau visuomet jam klojos apgauti. Kartą dienos vidury, visiems bevalgant, įėjo Mikas, tarsi persigandęs ir sako:

Saulė aptemo, saulė aptemo!

Visiems išėjus stebėti, Mikas paaikino:

— Nugi ar nematot? Debesys užslinko, saulė ir nebešviečia, kaip reikiant...

Mikas tapo visoje apylinkėje žinomas melagėlis. Juo niekas jau nebetikėjo.

Ganydamas galvijus Mikas kartą pamatė vilką; vilkas buvo įsisukęs į jo bandą. Mikas pagalbos šaukė, bet vildamiesi jį meluojant, niekas nebėgo gelbėti. O vilkas vienai karvei rietą išplėšė, paskui, papiovęs veršį, nušvilko.

Nuo to karto Mikas liovėsi melavęs.

Lie uvaičių-sesučių rankų darbo kojinės. Mūsų liaudies menas.

VISA ME PASAULYJE

RINKIMAI VOKIETIJOJE

Rugpiūčio mėn. 14 d. Vakariniėje Vokietijoje, amerikonių, anglų ir prancūzų valdomose dalyse rinkimai į federalinį seimą (Vokietija bus federalinė valstybė), kurios atstovai suorganizuos Federalinės Vokietijos vyriausybę.

Turinčių teisę balsuoti buvo 31 milijonas 179 tūkstančiai 422 piliečiai. Balsavo 24 milijonai, 490 tūkstančių ir 752, reiškia 78 procentai.

Parlamento sudėtis, pagal partijų gau'us balsus yra sekanti: Daugiausia balsų — 7 milijonus 357 tūkstančius 579, gavo krikščionys demokratai ir pravedė 139 atstovus. Antrą vietą užima socialdemokratai gavę 6 milijonus balsų ir pravedę 131 atstovą. Po jų eina liberalų partija su 52 atstovais. Komunistai tepavedė tik 15 atstovų. Visa eilė kitų partijų tegavo po kelis, ar kelis dešimtis atstovų.

Numatoma, kad vyriausybė bus suorganizuota koaliciniais pagrindais iš centro ir dešiniųjų partijų, kurią rėms 256 atstovai. Iš viso Federaliniame Parlamente bus 402 atstovai. Vyriausybės šefu yra numatomas krikščionių demokratų vadas Konrad Adenauer. Federalinės vyriausybės sostinė yra numatytas Bonnos miestas.

PERVERSMAS SIRIJOJE

Rugpiūčio mėn. 13 d. naktį buvo nuversta Sirijos vyriausybė. Perversmą įvykdė kariuomenė. Prezidentas maršalas Husni Zaim ir ministrų kabineto pirmininkas Moshien Barasi, tuojau po perversmo buvo sušaudyti. Užsienio spauda rašo, kad perversmą rėmė užsienis, nors nepasakoma kas, bet lengva suprasti, kad taikoma Anglijai. Naujoji vyriausybė daugiau nacionalistinių tendencijų ir ves griežtesnę politiką su Palestinos žydais,

ATENTATAS PRIEŠ MARŠALĄ ROKOSSOVSKY

Vokietijos spauda rašo, kad liepos mėn. 25 d. Berlyne, Pots-

dame, sproguos granatai, buvo užmušta 20 rusų aukštų karininkų, jų tarpe ir Berlyno, rusų zonos komendantas.

Atentatas buvo paruoštas prieš maršalą Rokossovskij, kuris turėjo dalyvauti viename restorane, «Marmor Palais», jam surengtame priėmime. Bomba buvo padėta po stalu, kur turėjo sėdėti maršalas. 45 viešbučio tarnautojai po įvykio negrižo į darbavietę...

MASKVA ATŠAUKĖ SAVO AMBASADORIŲ IŠ JUGOSLAVIJOS

Maskvos radijas praneša, kad S. Rusijos ambasadorius Belgrade Laurentjevas, yra atleistas iš savo pareigų ir gavo paskyrimą užsienių reikalų ministerijoje. Maskva taip pat atsisako paremti Jugoslavijos teritorinius reikalavimus prieš Austriją. Tai padaryta todėl, kad Jugoslavija, anot «Pravdos», «nėra draugiška sąjungininkė, bet S. Rusijos priešininkė».

Spaudos pranešimu, Kominformas organizuoja užsienyje Jugoslavijos «vyriausybę», kurios tikslas bus kovoti prieš Tito.

LENKIJOJE

Kun. Vl. Gurcasc, jezuitas, už tariamą priešvalstybinį veikimą nuteistas mirties bausme. Kiti trys kunigai tuo pat metu pasmerkti 15 metų sunkiųjų darbų kalėjimo.

Lenkijos kunigai buvo vyriausybės įspėti, kad nevykdytų komunistų ekskomunikos dekretų, nes bus baudžiami.

NAUJAS VALYMAS KOMUNISTŲ PARTIJOJE...

Užsienio spauda praneša, kad yra užvestos dvi didelės slaptos bylos, viena Maskvoje, prieš 94 aukštus sovietų valdininkus, kita Leningrade, prieš 78 valdininkus. Bylas veda vyriausias partijos tribunolas. Iškelta byla ir prieš Ždanovo šalininkus. Jis buvo komunistų partijos centrinio komiteto sekretorium. Ždanovas mirė 1948 m. rugpiūčio

31 d. Bylą prieš jo šalininkus iškėlė įpėdinis Malenkov. Trisdešimt kaltinamųjų jau pasmerkti įvairiam laikui sunkiųjų darbų kalėjimu. Nuteistųjų tarpe yra ir Ždanovo sūnus. Dabar jau paaiškėjo, kad nei Ždanovas, nei buvęs jam palankus G. Dimitrovas (buvęs Bulgarijos vyriausybės šefas, š. m. balandžio mėn. 28 d. «nuskubėjęs» mirti į Maskvą), nemirė sava mirtimi, bet abudu buvo komunistų partijos sulikviduoti.

ČEKOSLOVAKIJOJE

Trnovo mieste, netoli Bratislavos, buvo konsekruoti du katalikų vyskupai. Vyriausybės pareidymu, iškilmių dieną, kuriose dalyvavo beveik visi Čekoslovakijos vyskupai ir tūkstančiai tikinčiųjų, Trnovo miesto stotyje nesustojo nei vienas traukinys...

DIDELIS ŽEMĖS DREBĖJIMAS EKVADORE

Prieš keletą dienų Ekvadorą nusiaubė dideli žemės drebėjimai. Yra sugriautų miestų, miestelių ir kaimų. Suardyti keliai ir geležinkeliai. Žuvo virš 6.000 žmonių. Daugybė krašto gyventojų neteko savo pastogės. Tas žemės drebėjimas buvo toks didelis, kad vietomis net kalnai nugrimzdo... Kraštui padaryti milžiniški nuostoliai.

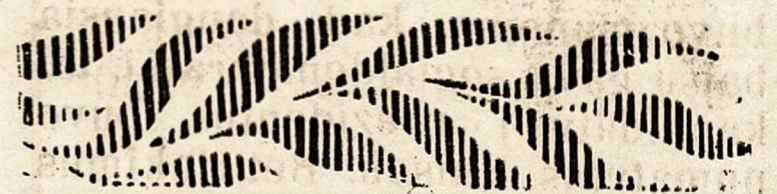
ARGENTINOJE

Juan Attilio Bramuglia, ilgametis užsienio reikalų ministras, iš savo pareigų atsistatydino. Jo pasitraukimo priežastis, nesutarimas su vyriausybės vedama užsienio prekybos politika, ypatingai, kiek tai liečia JAV. Jo pareigas perėmė Ipolito Jesus Paz, didelis peronizmo rėmėjas ir karštas, kraštutinis nacionalistas.

KANADA GAUNA ATOMINIŲ BOMBŲ

Spauda praneša, kad į Kanadą bus nuvežtas tam tikras skaičius atominių bombų.

— Norvegiją lanko Anglijos ginkluotų pajėgų viršininkas Gerald Templar. Norvegija irgi yra pasirašius Atlanto Paktą.

AMERIKOS - RUSIJOS SANTYKIAI

Rugpiūčio mėn. 15 d. naktį, Kremliuje, Stalinas priėmė naują Amerikos Ambasadorių Sovietų Rusijai admirolą Alan Kirk. Sąryšyje su šiuo priėmimu pasisklido gandų, kad Amerika keisianti savo politiką Rusijos atžvilgiu. Ambasadorius spaudos atstovams pareiškė, kad šitas pasimatymas, tik paprastas mandagumo vizitas. Maskva, kad sutrukdyti Marshallo Planą, norėtų pasirašyti draugingumo sutartį, tačiau dabartinėse aplinkybėse tas neįmanoma padaryti, nes tiek parlamentas, tiek senatas, kai dabar yra svarstomas biudžetas Vakarų Europai apginkluoti, niekas nepažiūrėtų geromis akimis į vykdomuosius valdžios organus. Todėl šiuo reikalu Amerikos vyriausybė nebesiims jokios iniciatyvos, kol rusai neįrodys konkrečiais pavyzdžiais, kad jie tikrai nori susiartinimo ir bendradarbiavimo. O tokiais konkrečiais pavyzdžiais, kurie įrodytų Kremliaus gerą valią, turėtų būti:

1. Sustabdymas komunistinės propagandos, nukreiptos prieš Marshallo Planą;

2. Neteikti jokios paramos Graikijos komunistiniams partizanams.

Sustabdyti bet kokią komunistinę propagandą Pietų-Ryčių Azijos kraštuose.

4. Svetimšaliams diplomatams leisti laisvai keliauti po visą Sovietų Rusijos teritoriją.

— Trumano planas, skirti pusantro bilijono dolerių Atlanto Pakta pasirašiusioms valstybėms apginkluoti, atstovų rūmuose buvo priimtas balsų dauguma.

PASIRINKO VAŠINGTONĄ

Vašingtonas bus sostinė visų Atlanto Pakta pasirašiusių valstybių organo, kuris koordinuos jų veikimą.

RINKS VAKARŲ VOKIETIJOS PREZIDENTĄ

Po įvykusių Federalinio Parlamento rinkimų (Vakarinė Vokietija susideda iš vienuolikos autonominių valstijų), dabar dėmesys kreipiamas į prezidento rinkimus, kurie įvyks rugsėjo mėn. 7 d. Prieš rinkimus, kai buvo manoma, kad daugiausia balsų gaus socialdemokratai, tai kandidatų į prezidentus buvo numatytas Kaisen. Bet rinkimus laimėjus krikščionims demokra-

tams, prezidentu turėtų būti išrinktas pastarųjų vadas Konrad Adenauer. Bet greičiausiai bus išrinktas liberalų partijos, balsų dauguma stovinčios trečioje vietoje, atstovas, Teodor Hauss. Adenauer pasiliks ministrų kabineto pirmininku.

— Iš Sofijos pranešama, kad iš Bulgarijos komunistų partijos centro komiteto buvo pašalinti trys nariai, už nenuoširdumą komunistų partijos reikalams. Taip pat numatomas partijos valymas, sąryšyje su nesekmingais rinkimais Vakarų Vokietijoje.

KOMUNISTŲ EKSKOMUNIKOS DEKRETO PAAIŠKINIMAS

Vatikano organas «Observatore Romano» liepos 15 d. rašo, kad Šventų Apeigų Kongregacija buvo užklausta:

1. Ar leistina įsirašyti į komunistų partiją ir ją remti?

2. Ar yra galima katalikui skelbti, platinti arba skaityti knygas, laikraščius, žurnalus, atsišaukimus, kurie remia komunizmą, arba juose bendradarbiauti savo raštais?

3. Jei katalikai žinodami ir ir laisva valia praktikuos, apie ką kalbama pirmuose dviejuose klausimuose, ar galės eiti prie šventų sakramentų?

4. Ar tikintieji, kurie išpažįsta materialistinę ir prieškrikščionišką komunizmo doktriną, ypač tie, kurie ja gina, tampa ekskomunikuotais — «ipso facto» (tuo pačiu faktu), pagal specialiu būdu Šventam Sostui rezervuotą galią?

Kongregacija į pirmą, antrą ir trečią klausimus atsakė neigiamai, į ketvirtą teigiamai.

Šitas Švento Sosto dekretas Jo Eminencijos São Paulo kardinolo-arkivyskupo yra įsakytas tikintiesiems išaiškinti ir paskelbti.

BRAZILIJOJE

«MOLOTOVO BOMBOS» PORTO ALEGRE

Komunistų partijai esant uždarytai, komunistinė agitacija bandoma praveisti po «taikos kongresų» priedanga Tokie kongresai buvo mėginami suruošti visuose didesniuose Brazilijos miestuose. Bet valstybės saugumo organai nedavė leidimų.

— Iš Porto Alegre pranešama, kad toks «taikos kongresas» bu-

vo mėginama sušaukti gaučių sostinėje. Policijai pranešus, kad kongresas nebus leistas, rengėjai nusprendė priešintis. Sąryšyje su tuo buvo įvykdyta visa eilė kratų ir areštų.

— Agencia Nacional pranešimu, komunistai buvo pasiruošę varuoti butelius su gazolinu, kuriuos jie pavadinę «Molotovo bombomis». Tos «bombos» turėjo būti pavartotos prieš policiją, metamos į krautuves, jas padegant. tikslu visuomenėje sukelti paniką, pakartojant Brazilijoje «Bogotos (Kolumbijos sostinės) istoriją». Pas vietos komunistus buvo rasta įvairių rūšių ginklų ir padegamosios medžiagos. Yra daug areštuotų.

Tą pat rugpiūčio 14 d. ir Belo Horizonte, Minas Geraes valstybės sostinėje, buvo mėginta sušaukti toks «kongresas». Tačiau ir čia policija sutrukdė.

«O Estado de São Paulo» rašo, kad komunistų propagandinės literatūros gausiai buvo išmėtyta S. Paulo valstijos, Cruzeiro mieste.

Tie «taikos kongresai» buvo bandyta surengti visame pasaulyje, jie buvo įsakyti iš Maskvos ir daromi visur vienu laiku. Todėl šiandien jau visiems aišku, kad po taikos kongreso vardu, veikia uždarytoji Brazilijos komunistų partija, kuri siekia Brazilijoje nuversti esamą vyriausybę ir šį kraštą paversi komunistinės Rusijos satelitu.

K I N I J O J E

Kinijos likimas jau išspręstas. Ji krinta į komunistų rankas. Nacionalistai su Čiangkaišeku priešakyje, gal būt išsilaikys Formozos saloje. Komunistai yra tik 265 kilometrui nuo Cantono miesto.

— Amerikos vyriausybė davė įsakymą konsulatui ir pasiuntinybei išsikelti iš Kantono.

— Brazilija Amerikos bankams yra atsilikusi sumokėti už įpirktas prekes 1,4 milijonų, 500 dolerių.

— S. Paulo mieste per dieną pastatoma 50 namų,

— Ekvadore, Ambato mieste, beveik visiškai sunaikintame ir vėl kartojasi nauji žemės drebjimai...

Lietuviai BRAZILIJOJE

BENDRUOMENĖS CHORAS PRADĖJO DARBĄ

Muzikui A. Ambrozaičiui apsigyvenus Vila Zelinoje, Bendruomenės choras, po kelių mėnesių pertraukos, pradėjo repeticijas, kurios būna antradieniais ir ketvirtadieniais. Pradėtas ir naujų choristų vajas. Norintieji įstoti į Bendruomenės chorą, prašomi antradieniais ir ketvirtadieniais 8 val. vakaro atvykti į choro repeticijas.

«MŪSŲ LIETUVOS» VAKARAS

Įvykęs rugpiūčio mėn. 13 d. Mokoje, praėjo su dideliu pasisekimu. Programoje buvo pakartota Keturakio 3 veiksmų komedija «Amerika Pirtyje», kurią dramos mėgėjai, režisuojant A. Žibui, suvaidino be priekaištų. Į «M. L.» vakarą visuomenės atsilankė gausiai.

SVEČIAI IŠ BUENOS AIRES

Rugpiūčio mėn. 8 d. «MŪSŲ LIETUVA» aplankė, lydimi kun. P. Ragažinsko, svečiai iš Buenos Aires — kun. J. Baltrušaitis ir kun. V. Raitelis, kurie vyksta į Ameriką atostogų.

— Amerikos spaudos pranešimu, į Chicago atvyko ir buvęs S. Pauly Lietuvos konsulas p. P. Gaučys. Taip pat Chicagoje apsigyveno se nia ubuvęs S. Pauly kons. Dr. P. Mačiulis, kolonijos kapelionas, kun. B. Sugintas, buvęs Draugijos Užsienio Lietuviams Remti pirmininkas R. Skipitis, prieš pat karą lankęsis Brazilijoje, ir — pirmasis «Mūsų Lietuvos» redaktorius dailininkas Vl. Vijeikis. Taip pat ir S. Paulio lietuvių kolonijoje po-

ra mėnesių gyvenęs kun. K. Barauskas.

«MŪSŲ LIETUVA» ŠVEDIJOJE

Goteburgo lietuviai praneša, kad jiems labai patikusi «Mūsų Lietuva» ir prašo ją siuntinėti nuolatos. Vienas Švedijos lietuvis, J. Šimkus, užsakė «M. L.» savo broliui, gyv. Šiaurės Afrikoje, Svetimšalių legione.

Iš viso Švedijoje šiuo metu gyvena jau tik du šimtai lietuvių.

— Su atvykusiu nauju tremtinių transportu į Gėlių Salą, Rio de Janeiro, yra ir lietuvių. Jų tarpe ir Albino Markevičiaus gyvenančio Vila Alpinoje giminės.

M I R Ė

— Šių metų sausio 4 d. Santos mieste mirė Antanas Ciuvinskas, iš Parque das Nações. Giminės apie jo mirtį sužinojo tik prieš keletą dienų.

— Rugpiūčio mėn. 11 d. Vila Bertiojoj, staiga mirė Ona Janušaitienė, 82 metų amžiaus, kilusi iš Virbalio parapijos, Šiaurinių kaimo.

RUGPIŪČIO MĖNESI NIEKAS NESIVEDA

Brazilijoje yra sakoma, kad «mês de Agosto é mês do desgosto». Ir tikrai šio prietaro laikomasi. Rugpiūčio mėnesyje beveik niekas nesiveda.

— Šį sekmadienį, rugpiūčio mėn. 21 d. 15 val. šaukiamas moterų dr-jos narių susirinkimas.

N E P A M I R Š K .

kad spalių mėn. 1 d. «Vyčių Choras» Mokoje, Rua Lituania 67, lietuvių salėje, ruošia

Koncerta - Vakara

Pakvietimus iš anksto galima įsigyti pas «Vyčių» Valdybos narius ir choristus.

Gros puikus orkestras, bus savas bufetas, su skaniai pagamintais užkandžiais.

DEKOJAME!

«Mūsų Lietuvos» skaitytojui Juozui Bendžiui už auką nuoširdžiai dėkojam.

«M. L.» Administracija.

— Švento Juozapo vyrų brolijos narių susirinkime liepos m. 7 d. bažnyčios langams apmokėti aukojo:

Cr.\$ 50.00 - J. Žalnierukas;
Cr.\$ 40.00 - J. Sprindys;
Cr.\$ 30.00 - J. Paukštys;
Cr.\$ 25.00 - V. Kavolis;

po Cr.\$ 20.00 - P. Radzevičius, ir B. Gverzdys; po Cr.\$ 10.00 - J. Šimbelis, V. Banys, A. Skrebys, J. Magila, K. Skruzdėliauskas, B. Latvėnas, S. Truba.

Viso vyrai suaukojo Cr.\$ 267.00

Tą dieną įvykusiame Maldos Apaštalavimo dr-jos susirinkime moterys, irgi neapsileisdamos vyrams suaukojo Cr.\$ 267.00

Paskirai dar įteikė Cr.\$ 50.00 auką St. Vižvytis.

Taigi viso yra gauta Cr.\$ 584.00.

Už aukas dėkoju!

Kun. P. Ragažinskas
Klebonas.

PADĖKA

Jonui Gudelevičiui nudažusiam priekinius šventoriaus vartus, nuoširdžiai dėkoju.

Kun. P. Ragažinskas.

JAUNIME,

Jei nori pasilinksinti, SEKMADIENIŲ VAKARAIŠ, atsilankyk Mokoje, rua Lituania 67, į Lietuvių Sąjungos ruošiamus pasilinksminimus.

Lietuviškųjų Organizacijų nariai reikalingus įėjimui pakvietimus gali įsigyti iš anksto, visam mėnesiui, ir pigiau, pas Lietuvių S-gos Valdybos narius.

Tėvu ir jaunimo dėmesiu!

Sveikame kūne — sveika siela!

Kaip žuviai vanduo, kūnui — oras, taip jaunam žmogui reikalinga to, kas jam teikia sveiko džiaugsmo. Be džiūgios, jaunatviškos nuotaikos, karštame klimato jaunimas greitai subręsta ir ima senti. Iš jauno pasensio žmogaus maža naudos pačiam sau, šeimai ir tautai.

Vienas iš daugelio žmogaus sveikatingumo veiksmų yra sportas.

Sporto žaidimuose jaunimas pamiršta kasdieninius rūpesčius, ir savo jaunatvės jėga pakyla aukščiau pilkojo gyvenimo.

Sportuojant, kūnas įgauna judrumo, žmogus pagyvėja ir būna lengvesni kasdieniai gyvenimo rūpesčiai.

Sportą padaryti prieinamu mūsų jaunimui, lietuvių mokytojų iniciatyva ir pasiryžimu, mokiniams bus rengiami sporto žaidimai sėkmadieniais nuo 16 val. 30 min. Parapijos sporto aikštėje prie Vienuolyno tiems, kurie lankys Vila Zelinos seselių pranciškiečių pradžios mokykloje dėstomas lietuvių kalbos pamokas.

Ateinantieji sportuoti gali atsinešti su savim sporto įrankius: kamuolius, sviedinius, šokinėjimui virvutes ir kt.

Sporto vadovas yra prityręs sportininkas — agron. A. Boguslauskas.

AR NORITE, KAD JŪSŲ VAIKAI IŠMOKTU PAIŠYBOS IR BRAIŽYBOS

Kol ne vėlu, pasinaudokite proga! Kiekvienas pritaikomas amatas ir profesija moderniam amžiuje reikalauja iš žmogaus ne tik sugebėti greitai ir teisingai daryti sprendimus, bet taip pat mokėti savo mintis, sumanymus ir projektus reikšti paišybos ir braižybos pagalba.

Visa modernioji statyba ir komplikuočiausia mašinų gamyba, visi pritaikomieji amatai (siuvėjai, staliai, šaltkalviai ir kt.) neapsieina be paišybos ir braižybos.

Gal būt jūsų vaikuose glūdi užslėptas talentas — sugebėjimas, todėl neleistina tie talentai užkasti, bet būtina visus mokslinio gabumus išugdyti.

Dėl vietos stokos, lankyti paišybos ir braižybos pamokas,

kurios duodamos seselių pranciškiečių mokyklos vyresniems mokiniams, galima, susitarus su mokyklos vadovybe.

Paišybą dėsto Meno Akademiją baigę lietuviai — žymūs savo darbais ir praktika dailininkai: V. Stančikaitė — Abraitienė ir Antanas Kairys.

Techninę, geometrinę ir projekcinę braižybas dėsto inž. M. Ivanauskas ir inž. Al. Grabauskas.

Pamokos vyksta: Dail. V. Stančikaitės — ketvirtadieniais. Dail. A. Kairio ir Inž. M. Ivanausko — šeštadieniais.

LIETUVIŲ KALBOS

PAMOKOS

Svetimomis kalbomis naudinga kalbėti, bet gėda - savosios - gerai nemokėti!

Lietuvaičių Vienuolių Pranciškiečių dėka ir rūpesčiu, mokyklinio amžiaus vaikams, lietuvių kalbos pamokos yra dėstomos Vila Zelinos mokykloje grupėmis:

Šeštadieniais: 1 gr. nuo 14 val. 2 gr. nuo 15 val. 3 gr. nuo 17 val.

Sėkmadieniais 4 gr. nuo 9,30 val.

Savo patogumui galima laisvai pasirinkti atitinkamą laiką ir grupę. Jaunesnieji pasirenka ankstesnį, vyresnieji — vėlesnį laiką.

Už mokslą mokėti nereikia.

Pamokas veda prityrę pedagogai, buvę Nepriklaus. Lietuvos mokytojai: P-lė A. Valavičiūtė, E. Bortkevičius, poetė Mg. Vinkšnaitienė ir inž. M. Ivanauskas.

Dėmesio!

Lapos ir V. Anastazijos lietuvių patogumui «Mūsų Lietuva» galima gauti Lapoje «Casa S. Jorge» (p. Matelioniu krautuveje), Rua 12 de Outubro, 237.

**Skaitykime,
Mūsų
Lietuva!**

MUZIKOS MĖGĖJAMS

Norintieji mokytis muzikos meno, piano ar kuriuo kitu instrumentu, gali kreiptis pas muziką K. Ambrozaitį, šiuo metu apsigyvenusį Vila Zelinoje, Rua Sete.

— Šią savaitę įdėti šoniniai geležiniai šventoriaus vartai, kurie kainuoja Cr.\$ 2.665,00. Įmokėta tik Cr.\$ 1.000,00.

ŠVENTORIAUS APTVĖRIMUI AUKOJO

1949 m. Liepos 3 dieną:

Po 20 kruzeirų — M. D. N., N. N. Po 10 kruzeirų — A. Rimkus, A. Lucia. Po 5 kruzeirus — J. Nuoberger, A. Amilascius, I. Zaborckis, K. Šlipas, A. Stankevičius, N. Kindurienė, J. Kardelienė, Z. Juknevičienė.

1949 m. Liepos 10 dieną:

Po 50 kruzeirų — K. Liepas, A. Juodis. Po 30 kruzeirų — U. Ralickienė. Po 20 kruzeirų — A. Stankevičius. Po 10 kruzeirų — I. Paukštys, A. Žibas, K. Šukys. Po 5 kruzeirus — A. Skrebis, M. Alaburda, J. Šimbelis, J. Rinkevičius.

1949 m. Liepos 17 d.

Po 20 kruzeirų — J. Žalnierukynas, J. Dagilienė, P. Jagorskienė, N. N. Po 5 kruzeirus — A. Skrebis. Smulkių 5 kruz.

1949 m. Liepos 24 d.

Po 100 kruzeirų — J. Varnauskas. Po 60 kruzeirų — A. Pupelis. Po 50 kruzeirų — A. Pupelienė, K. Petraitis, V. Jurkonis. Po 20 kruzeirų — A. Stankevičius, A. Skrebis. M. Sejūnas, I. Kardelienė, O. Jakaitienė, A. Kiemeliauskas. Po 10 kruzeirų — B. Smeiro, N. N., M. Karnauskas, N. N. Po 8 kruzeirus — A. Kazakevičius. Po 5 kruzeirus — T. Sarnauskas, A. Mikulskienė, I. Gričius, A. Bolienė, A. Laurinavičienė. Smulkių 10 kruzeirų.

Viso Cr.\$ 900,00

Už aukas dėkojame!
Statybos Komitetas
ir Klebonas.

MIELAS SKAITYTOJAU!

Jau pats laikas atsilyginti už „Mūsų Lietuvos“ prenumeratą

Imtininkas Stepas Žičkus

NEPRALEISK TAIP RETOS
PROGOS atsilankyk 3 d. rugsėjo
mėn. 20 val. i rengiama

SPORTO VAKARA

Mokoje, Rua Lituania, 67

Programoj dalyvaus lietuviams žinomi boksininkai ŽIČKUS, ADAMAVIČIUS ir kiti profesionalai sportininkai. Po programos bus galima pašokti, bufete pasivašinti.

Pakvietimus prašoma pasirupinti iš anksto, Vila Zelinoj pas Aleksandrą krautuvėj Av. Zelina, 32 Pas Br. Stankevičių Mokoj ir pas platintojus.

VAIDYBOS STUDIJA

Paruošimui gerų scenos meno vaidintojų, prie «MŪSŲ LIETUVOS» yra steigiama scenos meno mėgėjų Vaidybos Studija.

Į Studiją priimamas abiejų lyčių jaunimas nuo 17 metų amžiaus.

Įstojimui būtina sąlyga — patenkinamas mokėjimas lietuviškai skaityti ir ištarti.

Užsirašyti galima kas ketvirtadienį, nuo 20 d. liepos iki 11 d. rugpiūčio mėn., Vlia Zelinos mokykloje, vakarais 20 val.

Darbo sąlygos ir lankymo laikas bus aptarti įstojus.

Imtininkas Bol. Adamavičius

UŽSAKYKITE

„MŪSŲ

LIETUVA”

SAVO PRIETELIAMS

**CASAS
SÃO JORGE**

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.

Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

**INDUSTRIA E COMERCIO DE
CALÇADOS MATELIONIS LTDA.**

KRAUTUVĖS:

Largo do Cambucy, 105
Rua São Caetano, 526—510
Rua 12 de Outubro, 237

☆

FABRIKAS IR RAŠTINĖ:

Rua Javaés, 719
São Paulo

«MŪSŲ LIETUVA» GALIMA ĮSIGYTI SÃO PAULO
LAIKRAŠČIŲ KIOSKUOSE ŠIOSE VIETOSE:

MIESTE Prie pašto Avenida São João
PRAÇA DA SE Viduryje aikštės kioske
SIUVYKLA VILNIUS Av. Duque de Caxias, 237
BOM RETIRO Rua Silva Pinto ir José Paulino kampas.

ESTAÇÃO DA LUZ prie ėjimo
ESTAÇÃO DA LUZ prie lto
CASAS SÃO JORGE R. São Caetano, 526 ir 510
MOÓCA prie autobuso 93 sustojimo vietos
VILA ANASTACIO pas platintojus
VILA ZELINA Largo São José prie autobuso sust. vietos
ir Mokos lietuvių mokykloj pas Bronių Stankevičių, rua Lituania, 67.

RIO DE JANEIRE «Mūsų Lietuva» galima nusipirkti arba užsiprenumeruoti pas A. Gaulių
Rua Piratini, 371 — casa 1.

KOMERCIANTŲ DĖMESIUI!

Didelis pasirinkimas įvairaus tipo folhinių (kalend.)

Arte Grafica

LITUANIA LTDA.

DIRBA VISUS SPAUDOS DARBUS

PIEŠINIAI KLIŠĖS SPAUDA

RUA VENDA NOVA, 116 - V. ZELINA

Visą korespondenciją prašome adresuoti

CAIXA POSTAL 371 - SÃO PAULO

Composto e impresso na

ARTE-GRAFICA LITUANIA Ltda.

RUA VENDA NOVA, 116 - SÃO PAULO - VILA ZELINA